

rzadkiewiczów^a, после которыхъ понята „порядочный“ чоловѣкъ коли не все, то бодай въ „порядкѣ товариствѣ“ може говорити тѣлько польскими або и нѣмецкими, а иными рускими языками. Не обойшлось и безъ того, чтобы чи то въ селѣ у якого дворака, чи въ мѣстѣ у якого сурдукового Лемѣши, перерожденного въ Лемѣшковскаго, а зараженого поднаноквато цивилизацией нашихъ мѣстъ и мѣстечкѣ, не обдавалась панька амбиціи и слаба струнка величайка, особенно коли до того еще и отъ конскрибента мѣгъ почту такужъ теорію, что то „порядочный“ чоловѣкъ мусить вѣтъдати говорити „простыни“ языками. Все те и тому подобне разомъ мусѣло конечно довести до того, что и спистъ людности с. в. конскрипціи что до „языка“ не могла выйти „простою“, але мусѣла статися „кривою“. До того всего домышалась еще одна рѣчь. Рѣкъ 1880 були рокомъ гаветирской мани и загальної моды „usprofesjnia braci mojzeszowego wuzwania“.

Велика часть краевыхъ политиковъ на чолѣ съ Gazet-ю Narod. носилась якъ курка съ яйцемъ съ тою манию, поробити жидѣвъ добрыми обывателями краю и вылѣчити ихъ въ врожденомъ мани вызыскуваніи черезъ наиненѣ одного въ краевыхъ языкахъ, именно польского. А що „жидѣвскій“ языкъ не масть права, парадуя въ списовыхъ выказахъ о „товарицкѣмъ“ языцѣ, тоже вышло на дѣлѣ такъ, що и польской а въ микроскопичной части такоже и руской народности анектовано здорову прѣю жиѣвскаго элементу. Такъ и сталося, що въ „братья моисееваго вѣроисповѣданія“ числомъ 685.942, выказанныхъ при спистѣ р. 1880, що найменше 400.000 (а якъ Газенерль обчисля 550.000) причислено послѣ „товарицкаго языка“ до польской, а въ маленькой части до руской народности, хоче не только тыхъ 400.000 ваглядио 550.000, але мало що не вѣтъ 685.942 жидѣвъ мають съ обома тымъ народностями лише то спѣльне, що живутъ и ростуть менше-бѣльше коштомъ обоихъ тыхъ народностей, що вѣтъ познѣше побачимо на подобныхъ выказахъ переведеного списту.

Все то показау, що переведеный р. 1880 спистъ людности що до „товарицкаго языка“ не може творити подставы обчислена народностей и мы по новолѣтъ мусимо оглядатися за іншими способами, якъ дослѣдити число нашої народности въ Австрії, а спеціально въ Галичинѣ. Тутъ не лишаєсѧ нѣчого іншого, якъ взяти рубрику „вѣроисповѣданія“ ваглядио обряду, котра теже була въ выказахъ списовыхъ. Правда, що черезъ то вже въ горы кривдимо нашу народность, бо авѣтна рѣчь, що вже послѣ впередныхъ спистовъ въ р. 1857 (результатъ сего списту обѣйтено р. 1859) и въ р. 1869 числилося около 200.000 Русиновъ, латинскаго обряду, належачихъ послѣ языка, взычайть и обычаєть и свого походженія до руской народности. Але хочь та кривда прощена такъ значного числа есть досить великою, то всежъ таки — по перви не маємо іншого способу обчислить на подставѣ выказовъ списту въ р. 1880 нашої народности въ Галичинѣ, а по друге, наше обчисленье рускої народности въ Галичинѣ буде ми-

мальне, а не максимальное, що власне на-
дастъ нашему обчислению большої ваги и тымъ
бѣльше скрѣпить наші выводы.

Годится ще замѣтити, що дотеперѣшній урядовій, пубурядовій и неурядовій обицѣніи высаѣдебній списту людности въ р. 1880 дуже значно рѣжніється межи собою и цѣлый конскрипційный матеріалъ дуже мало аще обробленій. Зъ урядовихъ выданъ маємо передъ собою: *Die wichtigsten Ergebnisse der nach dem Stande vom 31 December 1880 in den im Reichsrath vertretenen Königreichen und Ländern ausgeführten Zählung der Bevölkerung und der häuslichen Nutzthiere.* — Herausgegeben von der k. k. statistischen Central-Commission. Wien. Aus der kais. kong. Hof- u. Staatsdruckerei 1882 и Wiadomości statystyczne o stosunkach krajowych wydane przez krajowe biuro statystyczne pod redakcja Prof. Dr-a Tadeusza Pilata. Rocznik szosty. Zeszyt drugi. Lwów 1881. — Najnowsze wyniki spisu ludnosci w Galicji z 31 grudnia 1880 wedlug tyczeasowych zestawieй powiatowych opracowały Prof. Dr. F. Pilat (recte Sugul Węgrzynowicz g.l. str. 145). Отже вже межи обома тымъ урядовыми выказами заходить велика рѣжніца що до головної сумы цѣлой людности Галичини. Такъ послѣ выказу кр. бюра статистичного (стр. 162) вилносila вси людности Галичини присутна въ часѣ списту 31 грудня 1880 — 5,945.507 (5,903.475 краевои и 42.032 закраевої людности), коли тымъ часомъ центральна комисія (стр. 40) выказує 5,958.907 людности въ Галичинѣ въ часѣ списту р. 1880 — отже о 13.400 бѣльше. Немаловажній рѣжніцѣ заходить такожъ межи выказами людности поодинокихъ повѣтівъ. Тоже по неволѣ мусимо придержуватися методы минимального обчислования нашої народности, коли хочемо, що наша праця мала вагу реальнаго народочисленія и реальнихъ выводовъ.

Послѣ списту въ р. 1880 було Русиновъ:
въ Галичинѣ . . . . . 2,516.542¹⁾
на Буковинѣ 239.690
въ іншихъ краяхъ австрійскихъ 3.270
на Угорщинѣ 460.000
разомъ всѣхъ Русиновъ въ Австрії 3,219.502
Послѣ списту въ р. 1880 було Поляковъ:
въ Галичинѣ 2,698.004
на Буковинѣ 18.251
на Шлеску 154.887
въ іншихъ краяхъ австрійскихъ 6.997
на Угорщинѣ 1.100
разомъ всѣхъ Поляковъ въ Австрії 2,879.239
е. в. о 340.263 менше якъ Русиновъ.²⁾

¹⁾ Ся цифра рѣвнається числу выказанихъ при спистѣ гр. католиківъ.

²⁾ Дръ Г. Ф. Брахелли въ *Statistische Skizze der oest. ung. Monarchie. Leipzig 1881* — обчисля на підставѣ списту въ р. 1880 Русиновъ въ Австрії на 2,925.400, а въ Угорщинѣ на 460.000, разомъ въ цѣлой Австро-Угорщинѣ на 3,385.400, а Поляковъ въ Австрії на 2,721.500 а въ Угорщинѣ на 1.100 разомъ въ цѣлой Австро-Угорщинѣ на 2,722.600, — отже о 662.800 Русиновъ бѣльше якъ Поляковъ. Dr. Richard Hasenöhrl въ статії „Die Nationalitäten Oesterreichs“ въ Wies-

Podana nami цифра Поляковъ, именно въ Галичинѣ, есть безперечно за велика. Мы при-
нимли въ Галичинѣ цифру выказанныхъ латин-
никовъ 2,698.004 за число Поляковъ. Тымъ
часомъ вѣдома рѣчь, що въ тѣмъ числѣ ла-
тинниківъ мѣстяется передовѣтъ Русины ла-
тинскаго обряду, въ которыхъ 34.367 подало
при спистѣ языка рускій за свой „товарицкій
языкъ“, а що дальнѣ въ тѣмъ числѣ мѣстя-
тися такожъ надѣ 60.000 Нѣмцівъ католиківъ^{3).} Такимъ чиномъ загальне число Поляковъ въ Галичинѣ не вилнесе на дѣлѣ бѣльше якъ 2,500.000, такъ що на дѣлѣ Поляки и Русины въ Галичинѣ назѣти всли вѣдома послѣдній списту людности въ Галичинѣ, въ кождомъ слу-
чаю поданія цифра галицкихъ Поляковъ 2,698.004 есть пересадною а бодай максимальною, тымъ часомъ коли подана цифра галицкихъ Русин-
івъ 2,516.542 есть минимальною, бо не обѣй-
мавъ вѣхъ якъ Русиновъ латинскаго обряду,
аїтъ православныхъ въ Галичинѣ (тѣль Ру-
синовъ) въ числѣ 872.

P. 1857 було Русиновъ въ Австрії 2,752.482. Отже р. 1857 до р. 1880 е. в. за 23 лѣтъ варосло число австрійскихъ Русиновъ мінімально о 467.020 е. в. близко о поль-
міліонѣ або о 18%. Варость Русиновъ въ по-
одинокихъ краяхъ дуже не одинаковий, що пе-
редовѣтъ поясняється політичними вѣношеннями.

На Буковинѣ було Русиновъ р. 1857 — 188.288 а р. 1880 вилносано 239.690⁴⁾, отже о 51.302 бѣльше е. в. число буковинськихъ Русиновъ варосло за той часѣ о 27%. На Угорщинѣ було Русиновъ р. 1857 — 423.873⁵⁾, а р. 1880 вилносано тамже Русиновъ лише 460.000 (Dr. Brachelli: *Statistische Skizze*) е. в. 36.127 бѣльше. Число угорскихъ Русиновъ вѣдьшилось отже въ часѣ отъ 1857 до 1880 лише о 8%.

Въ Галичинѣ було Русиновъ р. 1857 — 2,085.431, а р. 1880 вилносано постія обряду 2,516.542, а послѣ языка 2,550.909 е. в. о 431.111 ваглядио о 465.478 бѣльше число галицкихъ Русиновъ

ner Allg. Zeitung ч. 860 въ 21 липца 1882 обчи-
сля (не знати на якій підставѣ) Русиновъ въ Австрії (безъ Угорщини) на 2,784.000, а Поля-
ковъ на 2,687.000. Треба однакожъ мати на ува-
зѣ, що такъ Брахелли якъ Газенерль правдопо-
дѣбно обчислювали народности послѣ „товарицкаго
языка“, що єдь взглѣду на наше више виное виное
поношене дає невѣрний результатъ, бо въ тыхъ
числахъ послѣ „товарицкаго языка“ заключається
дуже значе число жидѣвъ. Такъ пр. самъ Газен-
ерль подає, щоколо 550.000 жидѣвъ записано
послѣ „товарицкаго языка“ за Поляковъ).

³⁾ Послѣ K. Черига „Statistisches Hand-
buchlein für die oesterreichische Monarchie — he-
rausgegeben von der k. k. Direction der adminis-
trativen Statistik. Wien 1861“ — было вилносано
при спистѣ людности въ р. 1857 въ Галичинѣ
114.293 Нѣмцівъ, — въ тоги 31.100 протестан-
тівъ, а прочи католики. Коли бъ се число галиц-
кихъ Нѣмцівъ въ часѣ отъ р. 1857—1880 не
только не варостало природнимъ розвоемъ, але
найти зміншалося (именно задля виленія Нѣм-
цівъ-урядниківъ), то все жъ таки принять нами
число Нѣмцівъ — католиківъ кругло 60.000 юкъ
не може вважатися пересаднимъ, а противно може
вважатися мінімальнимъ.

⁴⁾ Послѣ центрального бюра статистичного.

⁵⁾ Послѣ Czeoerig'a *Statistisches Hand-
buchlein.*

частъ 20.000 золотыхъ рѣбного доходу. Окромъ того увѣльнилъ Потоцкій Гонту и его сотню бѣльше зависимості бѣльше полковниківъ-шляхтичівъ, що проводили уманьскій милиції, и піднімъ єго прямо підъ власть губернатора. Черезъ таке виївченіе Гонты стали ему завидувати шляхтичівъ, що завѣдували администрацию Уманьщины. Але все-таки зверталися они (не виключаючи і губернатора) до сотника єль бѣльшимъ значемъ и поважаньемъ, позаякъ у нихъ забудилась думка, що ось то Гонта роскаує певно Потоцкому про ихъ дѣла и про ихъ способъ управлівания маєткомъ, а Потоцкій слухає тыхъ авѣстокъ и вѣрить имъ. Родив Гонты жила на той часѣ въ его дому въ селѣ Росошкихъ. Жінка, четыри дочки и сынъ — се була цѣла тогдѣшина єго родини. Мемуаристъ Младановичъ подає, що дуже неясно, будьтобы Гонта оженинся не въ вольної волѣ, а въ якогось-тамъ примусу, але оттакъ нѣбѣ-то бѣль примириняєть съ свою долею и бѣль зовсїмъ вдоволеній своимъ родиннимъ життємъ.

Отє вѣтъ авѣстки про Гонту, що списали о нѣмъ мемуаристы до памятного 1768 го року. Підле тихъ авѣстокъ бачимо наглядно, що по-
мимо ласки єго володїтеля и поважанія окружної Гонту шляхти єго не манила лична карієра на столько, що йти перейти до шляхетскаго табору и розбрать авѣсту съ народомъ, єзъ посередъ кого-того виїшовъ! Про сердечну авѣсту сиїдѣть вѣтъ мемуаристы, росказуючи про популарність Гонту посередъ уманьской милиції, котрої бѣль бѣль выборнимъ сотникомъ; ту авѣсту показау єго щира приклоняється до православної вѣри, на що маєть два фак-

тичній доказавъ. Въ 1860-мъ роцѣ случилось намъ бути въ селѣ Росошкахъ, где въ стардѣ деревяннѣй церкви бачили мы надѣ дверми ви-
рѣзану надпись ось такого содержанія: „Си церкви збудована коштъ сотника Івана Гон-
ты и всенії громады“. Въ мѣстечку Володарку въ старенькой Воздвиженськїй церкви запи-
саны бути въ числѣ церковнихъ ктиторій и Іван Гонта съ женою; ихъ портреты хоронились въ церкви до 1847-го року. Въ тѣмъ роцѣ розобрano єю стару церкви и перенесено, на бажанье помѣщика, на інше мѣсце. Тогда то мабуть на власність того помѣщика перейшли и портрети ктиторій, а мѣжъ ими и портретъ Гонты.

Въ 1768-мъ роцѣ судило Гонту при-
нятти на себе видну и трагичну ролю въ исто-
рії єго краю. Въ лютомъ того самого року ви-
бухнула барска конфедератія. Конфедерати
занили значну частъ воєводствъ: подольского,
брацлавскаго и кіевскаго, та стали силувати
властителівъ грунтівъ, що доставляли на
помѣщичью конфедератамъ інструкції. Губернаторомъ Водіївськимъ. Губернатор
просьбу Потоцкого поволивъ уманьскимъ
вакамъ перейти за російській границі
случай, якби конфедерати заняли
Потоцкій не довѣрявъ таки шляхтичамъ
правлюючи. Уманьщиною въ сильнії
конфедератії, якъ такожъ кождому єї
шляхтичеви. Тому надѣлань дні Гонти
ми инструкціями що до поведення
и виїшовъ съ ними въ приїздну ро-
ку, не толькож мажи рускою, але і
польскою суспільностю. Для 19. ін-
справу пос. Славинський въ Тарніві

своими выборцами въ свои посольской дѣяльности. „Анъ соймъ анъ делегація до рады державной не може выказатися нѣкими додатными результатами своихъ парламентарныхъ прадъ“, скажанъ можи инишими пос. Сплакинской до своихъ выборцѣвъ. „Соймъ разбитый на множество фракцій, руководився интересами кастовыми, котерійными, а навѣть особистыми, тежъ тяжко було, щобъ надъ ними вянъ гору сихъ выводовъ Dziennika pol. выступивъ львовскій доисуватель „Czas“-у и доказує, що такти и треба, щобъ велися такой процеса, бо хочи нѣкого не засудять, то бодай наликають! Видко, що такой процеса дуже пожаданій Станчикамъ. Не знати только, чи „Czas“ прійме на себе и на свою партію такожъ и вѣвъ наслѣдства такихъ процесовъ. Можебы „Czas“ трохадъ тымъ задумався,

ПЕРЕГЛЯДЬ ЧОЛТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорська Монархія.

(*Нова партія Корониніго въ радъ держави*
нѣй.) Передъ зближающоюся сесією рады держа-
вної заповѣдають часописи, що творится нова
партія парламентарна підъ проводомъ бувшого
президента палаты пословъ, гр. Корониніго. Повъ-
урядовий „Fremdenblatt“ подає близшій п'єти съ-
той партії (дотична допись, здається походить зъ
чера самого Корониніго.) Після Fremdenblatt-у
новый клубъ гр. Корониніго уконотитується до-
перва по открытию сесіи рады державної и до-
перва по уконституованню, програма клубу буде
подана до вселюдної вѣдомоости. Доси приотупило
до нового клубу 23 пословъ, згодившихся на
програму гр. Корониніго. Нова партія буде нар-
тією „посередною“, не буде аль министерска,
аль опозиції на правительству; при рѣшенняхъ
всікихъ дѣлъ буде зважати єдино на добро цѣ-
лоп державы; господарско-економичнимъ предло-
женіямъ правительства не буде робити опозиції, а
въ національныхъ пытанияхъ буде поводуватися
лишь виключно справедливостею. Въ справахъ
вѣроповѣднихъ, просвѣтныхъ и загально-поли-
тическихъ буде новый клубъ вправдѣ консервати-
вный, але рѣшучо буде противный всякимъ реак-
ційнимъ и клерикальнимъ стремленіямъ. Хоче-
ти якъ невыразна програма нового сего клубу,
то все мусимо призвати, що въ данихъ случа-
яхъ биь може бути користнымъ въ нашихъ пар-
ламентарныхъ отношеніяхъ. Замѣтимо наконецъ,
що свого часу буда беѣда, що въ нашій рускій
нослы приступлять до клубу гр. Корониніго. Се-
рѣчъ можлива.

(Соймъ угорскій.) По принятю либеральною большостею угорскаго сойму проекту правительственнаго о провизоричномъ приданіи угорскихъ баталіоновъ до австрійскихъ регімен-тъвъ, — противъ чого окрайна лѣвица сильно протестувала, — прішла на порядокъ дневныи не мало дражлива справа, дотычча антижидовской агитациіи въ Угорщинѣ. Гевескій комитетъ виѣсь петицію противъ правительства засѣло, что наказало конфисковати антижидовскія брошурѣ въ незаконный способъ. Въ комисіи петиційной знаѣшлася лишь о единѣ голосѣ большостъ, котра ухвалила представити соймопп внесеніе, что поступованье правительства есть оправдане. Меншостъ комисіи поставила зновъ внесеніе, чтобы сеймъ зганивъ поступокъ министра справъ внутрѣшныхъ (Тиссы), бо его разпорядженіе о конфискатѣ антисемитскіхъ брошуръ нарушає законъ о свободѣ печати, который ухваленый наиболагороднѣйшиими умами угорскаго народа въ 1848 р., есть гордостею Угроя. Мин. Тисса наказанъ цѣлациіи конфисковати антисемитскія брошурѣ, тымчасомъ по закону конфисковати має судія съдчій для справъ печатныхъ и то въ протягу 24 годинъ. Пос. Геза Польоній, справоздавецъ меншости комисіи, хоть естѣ противный антисемитскій агитациіи, а все таки завѣято выступить противъ мин. Тиссы за нарушенье закона о печати. При сеймѣ слушаю за брань голосъ и зѣстый проводиръ агитациіи противъ жидовъ пос. Источи и сказали: „Szia teirpublicae не доказываетъ того, чтобы мы выправили нагонку за малымъ числомъ писемъ

правомъ на конфискацию за наименьшъ чистотъ именемъ антисемитскихъ; Salus reipublicae домагаюся чогодь зовсъмъ противного, именно, чтобы мы и правительство парализовали погубие дѣланье цѣлого легіону жидовскихъ и жидолюбивыхъ газетъ; Salus reipublicae жадае отъ насъ, чтобы мы для забезпеченія спокою на будуще порѣшились искъ наискорѣе жидовскѣе пытанье! Источи ставляе отже резолюцію до ухвалы сейму: что разпорядженіе мин. Тиссы не оперте на законахъ отже не має мати важности; дальнѣе жадае, чтобы сеймъ заявилъ, что раздраженіе народу въ Угорщинѣ противъ жидовъ не має своего жерела въ антисемитскихъ друкахъ, але въ систематичныхъ надужитахъ и беззаконностяхъ жидовъ, — для того есть задачею правительства и законодательства, чтобы жидамъ поставили належній границѣ — (Источи разумѣтъ ту: чтобы жидамъ отнять право рѣвнoprавности съ обычательми христіянскими короны св. Стефана). Дебата надъ тымъ предметомъ, доволѣ дражлива, велиася вже и двохъ засѣданіяхъ, и до сихъ хвалѣ, коли онъ инициро, еще не известно, чи и якъ закончена. Фактъ фактъ, что мин. Тисса нарушилъ законъ о печати. — Сими днами мае последувати также отновѣдь министра справедливости на интерpellацию въ справѣ зарѣзаной жидами христіянской девчанины въ Тисса Еоляръ.

(О открытю сойму тирольскому) на пад
зычайну коротеньку сесию, мы вже згядали по
сіднімъ разъ. Выдѣлъ краевый предложит
соймоги обширне оправоданье о размѣрѣ като
строфы, доткнувшей полуденный Тироль двум
наворотамъ, въ вересню и жовтню. Выдѣлъ кра
евый жъль иными средствами замога зруйно
ваного выливши краю предложить соймоги
ухвалити краеву пожичку въ сумъ 3 міліонів
ар. на $4\frac{1}{2}\%$, котра має бути сплачена въ 50

рокахъ почавши отъ 1900 р. Дальшій предложенія
выдѣлу относятся до регуляції рѣкъ, особенно
Дравы и Ріенца. На конецъ вносятъ выдѣлъ жа-
дати отъ правительства безпроцентовыхъ залі-
чокъ для громадъ и приватныхъ людей въ сумѣ
наименше 3 миллионовъ, котрй підъ гарантією
краю почалисьбы сплачувати наилучшое отъ
1890 р. — Комисія сеймова розпочала нарады
надъ тими предложениями, взявши себѣ до помо-
чи знатоковъ зъ поза сейму.

(Станъ облоги въ Боснії.) Мы вже доносили, что въ гдѣкихъ округахъ Герцеговины все еще нема спокою, дробны громады повстанцѣвъ (котрѣ пѣмѣцкї та угорскї газеты звычайно называютъ *Raubverbanden*), где лишь могутъ, непокоятъ войска и дѣланія австрійскї. Яко найбѣльшій способъ вынищити тѣ дробны отдельы повстанцѣвъ — правительство придумало т. зв. „летучі“ патруль, зложеній зъ войска и жандармовъ мѣсцевыхъ, обѣзанныхъ съ тереномъ неизвестныхъ областей. Однакъ на тѣмъ не конецъ. Правительство заведо станъ облоги въ двохъ округахъ Пенчоръ и Бугойно, иболя котрого кары смерти подпадаютъ тѣ: 1) кто знаетъ, что повстанцѣ мають допуститися якого рабунку, а не перешкодивъ тому, если мѣгъ; 2) кто повстанця сковае або покаже ему скопокъ; 3) кто дає збиратися у себе повстанцямъ; 4) кто служитъ повстанцямъ яко посланецъ, кто показуе имъ дороги, або подаетъ вѣсти; 5) кто дає знакомому повстанцеви страву, одѣжь або иной потребы; 6) кто повстанця сковае передъ сѣдачими властями; 7) кто помогаетъ повстанцеви сковатися передъ гонячою его властею; 8) кто злапаному повстанцу помогаетъ утечи. Такожъ призначило правительство дѣй нагороды по 50 дукатовъ въ золотѣ для того, кто доставить властямъ мертвыхъ або живыхъ двохъ „юпаковъ“: Тескере-джича и Ризона (оба магометанскаго вѣроисповѣданія), або кто подастъ властямъ способъ ихъ злапати. На жаданье имъ выдавшаго буде задержано въ строгой тайнѣ урядовой.

(Утвореніе нового регименту для жельзничної и телеграфичної служби.) Реорганизація армії австрійской привела съ собою одну цѣкаву новость: именно, отъ теперь має бути утворенный окремый региментъ для жельзничной и телеграфичної службы. Региментъ той має склада-тися зъ 2 баталіоновъ по 4 компаніи и въ часѣ мира має числити 890 людей, зъ которыхъ половина буде занята при жельзницяхъ въ Боснії и Герцеговинѣ. Каждый баталіонъ має удержувати школу телеграфу.

(Розрухи антиижевській в Гимодѣ на Уграхъ.) Мы донесли послѣднаго разу коротко за телеграфическими вѣдомостями о нововыбухнувшихъ розрухахъ противъ жидовъ въ Гимодѣ, се- лѣ чисто-угорокомъ, чиолячомъ 1200 душъ; въ тѣмъ селѣ жило лишь три родини жидовской. Въ суботу въ ночи мн. тыждня селяне разбили окна и двери одного дому, потрошили мебель и новыкидали на улицю. Въ понедѣлокъ зновъ одинъ домъ забурено. Всѣ жиды утекли зъ села. Коли войти и жандармы не могли нѣчого порадити, бо народъ съ буками та ножами до нихъ ставився, прибуло во вторникъ войско зъ Оденбурга. Всѣхъ прово- дирїв розруху арештовано, а войско остало въ селѣ для забезпеченїя спокою.

ЗАГРАНІЦЯ.

Россия.

(Реорганизація россійской кавалеріи.) Мы вже неразъ згадували о великихъ выразныхъ признакахъ запобѣгливости Россії около скрѣпленія своей силы на случай войны. Нашии читатели звѣстній вже дѣланія правительства россійскаго для п'днесенія патріотичнаго духа пріи россійской (на желанье самого царя съ новымъ рокомъ має бути въ цѣлой россійской арміи змѣненій мундуръ воісковыи въ томъ направлению, щобъ мундуръ воякoвъ бувъ о сколько можности зближеній до народного россійского строю; солдаты и офицеры мусятъ приодигнути мундуръ национальныи). Дальшо звѣстній нашимъ читателямъ успій змаганія правительства россійскаго за-беспечити границѣ ѡгъ Австріи и Нѣмеччины новыми або поправленными фортификаціями и будовою стратегично-важныхъ жельзницъ: звѣстній такожъ нашимъ читателямъ заходы россійскаго правительства около будовы поважного числа воинскихъ кораблівъ особливо на Чорномъ Мори. Газеты заѣщаютъ, що небанои має бути въ Россії переведена реформа артилеріи — а реформа кавалеріи вже довершена; реформа кавалеріи мы хочемъ сегодня близше приглади-тись. Під часъ дебаты надъ бюджетомъ во-енимъ въ послѣдніхъ спольныхъ delegacіяхъ въ Пештѣ министеръ воіны, гр. Виландъ не-разъ вказувавъ делегатамъ на реформы воісковыи въ Россії, именно на реформу россійской кава-леріи, а вказувавъ на тѣ реформы въ той цѣлі, щобъ австрійской delegacії признали потребу реорганизації вржії австрійской, щобъ ухвалили таї величезній суми на фортификації въ Кра-ковѣ и Перемышлі и въ загалѣ буджетъ воісковий. И справдѣ и. министеръ не даромъ вказувавъ на реорганизацію россійской кавалеріи протягу сего лѣта. Реформа таї мусить на-собе звернути увагу всѣхъ дипломатои, бо з-ції можна вивести заключенія и о плянахъ за-граниченной политики Россії. Отъ часу западеної „карабинівъ-гінтерлідеровъ“ тактика кавалеріи во всѣхъ европейскихъ арміяхъ сильно змѣни-лася. Коннота не може довго устояти підъ скро-стрѣльнимъ огнемъ пѣхоты. Але понеже кава-лерія въ войнѣ конча потрѣбна, то треба очеви-дно ѿ дати якусъ оборону противъ пѣхоты. За-боти пошло уоруженіе кавалеріи въ карабини

гентерлдеры. И именно Россія отъ давнейшаго
вже часу зважала на тое, щобы драгоны и ко-
заки могли повинти двояку службу: копіоты
и пѣхоты, щобы могли битися лиъ потреба —
на кони, а якъ потреба — на ногахъ. Така ка-
валерія має задачу заняти скорше якъ непрія-
тельска пѣхота якійсь стратегично важный
пунктъ, въ занявши его, зайти въ кия и бо-
ронити его огнестрѣльнымъ оружіемъ. Такъ
ген. Гурко въ 1877 р. перейшовъ черезъ
вывозъ Ганкій майже виключно при помочи
козаковъ и драгоновъ, котрій такожъ повинни
службу пѣхоты. Россійска армія понадъ всій дер-
жавы європейской посѣдає найбóльше кавалерії
и въ Россії то найскорше порозумлено сучасну
роль кавалерії и узбросно ей такъ якъ інfan-
терію. Въ серпні о. р. несподѣвано з'явився
указъ царскій, котримъ перемѣнено 14 регімен-
тovъ улановъ и 14 регіментовъ гузаровъ на ре-
гіменты драгоновъ, такъ що драгоновъ есть
теперь ажъ 46 регіментовъ. Важіость перемѣн
лежить въ тóмъ, що уланы и гузари повинуть
службу бóльше на кони, коли теперь якъ дра-
гони зможуть повинти службу за пѣхоту, ма-
ючи карабини дуже доброї оистемы. Ровночасно
указъ царскій утворивъ 14 дивизій драгоновъ:
кожда дивизія зъ 3 регіментовъ драгоновъ, зъ
одного регіменту донськихъ, уральскихъ або
orenбургскихъ козаковъ и зъ двохъ Ѣздныхъ ба-
терій, кожда по 12 канонъ.

Кожда дивизія чиолить 2.566 єздцівъ и 12 канонъ. Зъ єздцівъ 1392 людей можуть битися, якъ пехота. Сила дивизій має бути ще збільшена. Кромѣ драгоньскихъ дивизій Россія має ще іншій дивизії кавалерії. Въ загалѣ вся спла кавалерії россійской вже въ спокою находится на стопѣ воєнной: 38.668 єздцівъ и 180 арматъ, — а зъ єздцівъ 20.880 людей може повинити службу пехоты. — Дальше цѣкава дуже рѣчъ, якъ кавалерія россійска розльокована. И такъ 10 дивизій кавалерії стоїть на самой західній границії Россіи, а именно 5 дивизій надъ нѣмецкою границею (въ Ковнѣ, Сувалкахъ, Ломжи, Бѣлостоку и Влоцлавци) а 4 дивизіи надъ границею австрійско-галицкою, (въ Ченстоховѣ, Замостю, Дубнѣ, и на західѣ отъ Києва); 1 дивизія находится на границіи ромуньской въ З прочій драгоньской дивизії въ західній Россії, все таки близько до австрійской границѣ (въ Ромнахъ, Чугуевѣ и Єлисаветградѣ). Россія отже суть въ станѣ кождоя хвили съ 5—6 дивизіями драгоновъ, с. е. съ 15.000 конної пехоты и съ 60 арматами: впакти до західныхъ Прусь або до Галичини. Въ 48 годинъ Россія може своєю кавалерією опинитися ажъ при Карпатахъ. — Отъ где важне значенье реорганізація россійской армії.

(Безнастаний упадокъ валюты) россійской занимаетъ и затревожуе въ высокой степени всѣ торговельныи круги и загально даются чуты жалобы на министра финансъ Бунге. Тайный со-вѣтникъ Тернеръ, директоръ департаменту касъ державныхъ, одинъ зъ здѣбнѣйшихъ финансистовъ въ Россіи, мае бути именованый помочничкомъ министра финансъ; есть загальна надѣя, що Тернеръ предпріиме мѣры до получения го-щерьшаго стану валюты. Съ новымъ рокомъ мають бути въ министерствѣ финансъ заведеній реформы.

(Непорядки въ россійскихъ университетахъ.)
О причинѣ замкненія университету въ Казани дойшли вже близшій вѣsti. Для 27 руск. жовтня пополудни явився въ комнатѣ ректора Фирсова студентъ медицины Воронцовъ и заразъ по входѣ замкнувъ на ключь дверь. На пытанье ректора, чого онъ жадае, Воронцовъ назвавъ ректора „падлецомъ“ за те, что отнявъ ему стипендию и бывъ терпить голодъ. Ректоръ старался отудента успокоить, але той огрубавъ ректорови просто, що побѣ або убъє его... На тое отповѣть ректоръ: „Коли вы жовь злодѣй вкрали до моя хаты, то выполнить свое намѣреніе!“ Воронцовъ надумано и такъ оказалъ: „Нѣ, я жалую, що я сего дня прійшовъ; я васъ мушу прилюдно побити. Коли хотите, то отдайте мене поліції.“ Ректоръ выключивъ Воронцова зъ университету. Коли на другій день ректоръ прійшовъ до аудиторіі, Воронцовъ кинувся на него въ замахикувок удари въ лицѣ, але ректоръ щасливо отвернувся. Повстанъ скандалъ; ректорови удалось утеchi въ аудиторіі. Студенты обостали за Воронцовымъ, сокти ихъ забирали на „ходку“; поліція не могла собѣ дати рады, аже войско зробило конецъ непорядкамъ. Министеръ просвѣты наказавъ университетъ замкнути а противъ провинившихъ выступити дуже остро. Многихъ студентовъ выключено зъ университету; гдякихъ арештовано. 600 студентовъ университету казанскому подали до министерства петицію, щоби ректора Фирсова усунути и щоби право роздавання стипендій принесло самимъ студентамъ. — Въ Петербурзѣ, еще передъ разрухомъ въ Казани, мжъ студентами университету запланувало було неподовданье зъ причини отворення бурсы для студентовъ, котра повсталъ въ жертвованихъ фондѣвъ богатого предпріемца железнничного Поликова. Больша часть студентовъ узнала тую бурсу деморализуючимъ впливомъ на молодежь и подчасъ коли жали чашть студентовъ зображенок буль на ширі даною въ честь Поликова, далеко больша чашть студентовъ зображенка на „ходку“ и ухвалила протестъ противъ Поликнового жертвования и противъ чашть студентовъ, котриили тоасты въ честь Поликова. Ледво затихла та справа, вибухъ разрухъ студентовъ въ Казани. Студенты петербурзского университету унали за студентами казанскими. „Правительственний Вѣстникъ“ доіть въ той справѣ осьщо: „Въ петербурзскомъ университѣтѣ, где вже

бъ початку жовтня спостерігали зворушення, вибухли 22 л. надаліста розрухи. Гектографовані циркулярами проводири взвали всіх студентів на загальний збори, щоби высказати своє чуття виключенімъ студентамъ казанського університету и запротестувати противъ поступовання вищихъ інститутів. Кураторъ петербурзького університету завізвавъ противъ студентівъ поліцію и військо. Оберполіцмайстеръ Петербурга прибувъ на зборъ студентівъ и возвавъ ихъ розойтися; они не послухали и ухвалили свой протестъ. Тоды військо арештувало 280 студентівъ и запровадило до новопетровського менажу. Одесла 180 студентівъ выпущено на волю, а 100 полищено въ арештъ, 14 проводирівъ бготавлено до місяця уродження підъ ошіку родичівъ. Слѣдство недеся дальше. "Якъ бачимъ, вже самъ урядовий дневникъ, котрий очевидно не все може говорити, представляє розрухи студентські въ Петербурзѣ не малозначущими. Донесення приватій зъ Петербурга до заграницькихъ газетъ представляють діло далеко въ яскравѣйшихъ краскахъ. Студенти на своихъ „ходкахъ“ ганьбили ректора и інспекторівъ. Коли поліція зълнилася въ дверяхъ салъ, студенти кричали: „Прочь съ поліцією!“, ректора Бекетова викинули за дверь и чинно оскорбили. Потомъ наспіло військо. Насампередъ баталіонъ стрѣльцівъ гвардії при отголосі трубъ „до штурму“ а бітакъ сотня козаківъ і ескадрона уланівъ наперли на університетъ. Тоды розпочалася формальна битва: стрѣльці ба-гнетами викинули студентівъ зъ університету а козаки и уланы окружили студентівъ и арештували. Головнимъ проводиремъ тихъ розруховъ мавъ бути студентъ военно-медицинської академії, М. Василівъ. Студенти мали розкидати міжъ народъ гектографовану прокламацію съ підписомъ „Тайная організація студентівъ.“ — Такожъ въ Харковѣ вибухли непорядки. Тутъ зновъ причина була інша. Студенти християне виступили були противъ студентівъ жидівъ. Власть університетска виключила головнихъ проводирівъ, — и на томъ скончилось.

Франція. Загально впадало въ очи, що кн. Бисмаркъ по войнѣ зъ 1870—71 р. дуже якось здавався попирати заведенье и утреваленіе республики въ Франції. Гдекуды давалось навѣть чути, що нѣмецкій канцлеръ чинить се не въ іншой думцѣ, якъ щобы довести республікою Францію до упадку. И дѣйстно Франція буда въ

НОВИНКИ.

— Зъ св. Юра. Въ дѣлахъ нашего архіепархіаль-
ного заряду не зайшла сего тыждня жадна важ-
нѣйша змѣна и до повороту намѣстника гр. Аль-
фреда Потоцкого не буде предприняте нѣчого
зъ стороны Преосв. епископа-администратора.
Сего тыждня отже не будутъ еще роздѣленіи
рефераты. Митронолитъ по выѣздѣ зо Львова
мавъ задержатись по дорозѣ въ Вѣдни задля
авдіенціи у министра справъ заграничныхъ, гр.
Кальюоки, и въ Пештѣ, где мавъ просити
авдіенцію у цѣсаря. При отъѣздѣ митронолитъ
зо Львова еп. Сильвестръ сопроводившій его на
дворецъ, дуже сердечно розпрашався съ митро-
политомъ и еще въ вагонѣ довшій часъ съ нимъ
розмовлявъ. Еп. Сильвестръ одержавъ до тепе-
рьшної пенсії 5000 ещѣ 2.250 зр. Зъ доходовъ
зъ адміністрації добръ митроноличихъ иде 12.000
зр. на емеритуру митронолита. Крыл. Малинов-
скій задержавъ цѣлу свою пенсію 1260 зр.
а крыл. Жуковскій 1050 зр., — кромѣ того, якто
звѣсно, оба получили *relatum* за помешканье
каждый по 180 зр. рѣчно.

— Доповняючій вибіръ посла до ради державно-
зъ округа громадъ Жовкѣвъ-Рава-Сокаль на мѣ-
сци зложившого мандатъ п. Володислава Федо-
ровича, розписаний вже на 10 лат. сѣчня 1883 р.

— Музикалько-декламаторскій вечеръ въ честь Впр. о
крыл. Льва Кордасевича, основателя перемыскон рус-
кой дѣвочои Бурсы отбувся дnia 11 (23) падо-
листа въ Перемышли посля поданой нами про-
граммы. Вечеръ вышавъ въ загалѣ дуже хорошо.
Саля була заповнена гостями, мѣсцевыми и за-
мѣсцевыми; навѣть зъ подальшихъ сторонъ при-
були многій священики, щобы почтити высоконо-
важаного и многозаслуженого патріота, въ ко-
трого честь данный бувъ вечеръ. Під часъ вечера
наспѣло много телеграмъ отъ духовныхъ и свѣт-
скихъ особъ зъ галицкихъ сторонъ галицкой Руси.
Часть музикально-декламаторска скончилася о 9¹/₂
годинѣ, по чимъ молодѣжь забавлялася танцами
до 5-тои годины рано; въ перестанкахъ хорт-

спѣвать любленій народній пѣснѣ. Чистый доходитъ вечера, призначенный на дѣвочу Бурсу въ Перемышли, выноситъ надъ 100 зр.

— О. Модестъ Мацѣевскій, емеритованный протоигуменъ чана св. Василія Вел., теперь игуменъ Гощовскаго монастыря, празнувати буде симъ днамъ 80-ту рокницю своего житія.

днями 80-ту річницю свого життя.

— О. Михаїл Гарасовський, приходник въ Коровиці, перемиської епархії, обходивъ 8 (20) падолиста 50-лѣтній ювілей свого священства. Ювіляръ родився 1802 р. а рукоположений 1832 р. въ Холмѣ, где бувъ своего часу вицерекомъ дух. семінарії.

— Отозвы соціалістичній въ польскому языку по-наклеювано во Львовѣ по мурахѣ въночи зъ пятницѣ на суботу минувшого тиждня. Полиція

— Арештованія. За агітації соціалістичній арештували, поліція въ понедѣлокъ зновъ двѣ особи одної академіка зъ одного членства комітета.

о | дагогичнои, и отстявила обохъ до карного суда
о | Доси отже уважено за агітація соціалістичн
и | девять осббъ.

— Процесъ за читанье и пожичуванье селянамъ можъ. Дня 12 (24) падолгота отбулася въ I секціи мѣс. делег. суду пов. во Львовѣ розира противъ о. Мих. Скородиньскаго зъ Мажхона о переступство §. 23. зак. прас. и противъ дака Сим. Бубса зъ бтгамъ о переступство З зак. прас. На подставѣ справозданіи жандарм

рія староство львівське донесло прокураторія державній старості Львова, що о. Мих. Скородинський займає розширюваньемъ книжокъ, належачихъ до товариства „Читальня въ Малеховѣ“, котре то товариство доси еще не уконституовалося, отже привно еще не существуетъ; дальше, що дикъ Симеона Бубесь въ недѣль и свята передъ вечернею філії читає подъ голымъ небомъ збраної молодї книжки и газеты. Въ наслѣдство того донесенія прокураторія державна обжалувала о. Скородинського и Бубеса за наведений выше переступости. До розиравы станули оба обжалованій лично захистникомъ дромъ Горшманомъ. О. Скородинський заявивъ, що чуєся невиннимъ: що биъ безкористно жачитъ своимъ парохіянамъ еще отъ 1873 р. свои власні книжки релігійного и гостинного дарового содережання; книжокъ въ Читальній

могъ жичити, бо Читальня задля недостачъ фондовъ не могла навѣтъ доси книжокъ себѣ приобрѣти. О. Скород. закупивъ вирандъ книжки товарищества „Просвѣты“ и „им. Качковскаго“ для того товарищства, але за свои гроши; они суть отже его власностею, доки накладъ за нихъ ешь не звершеный. — Длкъ Бубесъ признался, що читувавъ передъ вечѣрнею молодежи книжки содержанія религійного, котрѣй достававъ отъ своего пана, але паничъ се изъ тѣхъ шайокъ

щеника, але чинивъ се въ той цѣли, щоби молдѣжь не розходилася и не пустувала. — Прикладаний до росправы сбѣдки Ів. Бубесъ, вбѣтъ Малехова и Петро Дубановичъ, дякъ зъ Ляшон зознали, що о. Скородинський отъ давнихъ лѣжичивъ имъ своїхъ книжокъ, що дякъ Бубесъ отчитувавъ передъ вечѣрнею „Евангеліє“. — Отчитанихъ актівъ вуказалося, що львівське старство наказало устно постерункамъ жандармерії щоби заразъ доносили о всякому ширеню а читаню рускихъ книжокъ. По переведеній правъ заступникъ прокураторії отступивъ обжалування дяка Бубеса, а обставъ таки обжалуваню о. Скородинського о переступствії §. 23. зак. прас. По наконечномъ выводѣ застника судъ выдавъ вирокъ увольняючо о. Скородинського отъ обжалування. Заступникъ прокураторії зголосивъ рекурсъ до апеляції.

торъ, звѣстный и ширшимъ кругамъ руской о-
близко львовской интелигенціи, умеръ въ субо-
въ шпиталю въ Познани.

— Въ III-омъ томѣ „Русской Библіотеки“, кото-
рый выдавництвомъ займется „Академичне Ера-
ство“ буде мѣститись напередъ короткій
реглядъ духового и литературного розвою гали-
кои Руси отъ си прилученя до Австріи ажъ
Маркіяна Шашкевича, дальше творы: Шашкевича
(такожъ такї, що доси не були друковані), І.
Гилевича, Головацкого, — а если буде можна,
такожъ украницѣ въ: Бодянського, Боровико-
скаго и Гребѣнки. Цѣлый III-тій томъ скла-
тись буде болѣше-менше зъ 20 печатныхъ ари-
шевъ и не буде выходити выпусками, бо и
такомъ выдаваню йде дуже много марно. Вы-
давництво небавомъ зачнеся и мабуть підъ коне-
мая 1883 буде цѣлый сей томъ готовый. Пр
платники III ого тому будуть могли дѣстати с
першои томы за цѣни 4 зл. (замѣтіе: парфета-

перші томи за ціну 4 зр. (замість первісної
ціни 5 зр. 20 кр.), або також особливо одинъ
першихъ томовъ по отповѣдно зниженої цѣнѣ
(I. т. 95 кр., II. т. 3 зр. 5 кр.) Єсли видали
ІІ-ого тому добре поведеся, то можна буде пі-
ступити безповоротно до видання дальшихъ
томовъ. Предплата и близьшій условія оголосятся

— Другій загальний зборы руского „Кружка правників“ во Львовѣ отбудутся въ недѣлю 3 л. грудня р. о год. 3 по по полуд. въ І. сали університету — Львовѣ 14 (26) падолиста 1882. Кость .
вицкій, за Выдѣль.

— Музикально-декламаторскій вечерокъ устроює суботу вечеромъ „Академичне Братство“. томъ вечерку отчитає акад. Кокорудзъ розбодою поемы Шевченка.

— Езуиты все еще заходятся оъ своими мисіями по рускихъ парохіяхъ. И такъ доносятъ на то, что въ селѣ Петриковѣ отбулася на св. С. Николава мисія езуитска.

— „Nowa Reforma”, — подъ такимъ заголовкомъ буде выходити въ Краковѣ отъ 1 л. гдня с. р. дневникъ на мѣсце дотеперѣшней „Reformы“. Дотеперѣшній редакторы „Reformы“ переходитъ до Now-ой Reformы и задержатъ саму программу.

— Зъ Комарна пишуть намъ: Читальня на розвивається успѣшно. На празникъ св. Михаїла отправилося устроене читальню богослуженіе, котре отправили Веч. дек. Комарницкій, о. Іоаннъ Кличко и о. Криницкій, сотрудникъ Комарна. Гарну проповѣдь по евангелію въ голосивъ о. Криницкій, а по богослуженію о. Іоаннъ до численно збраного народу. Оттакъ улися всѣ Веч. соо. до читальни, заохочували юношанъ вытревати въ розпочатої праці и сажиши писалися въ члены. Предсѣдатель читальнї юношаній Мих. Прухницкій отступавъ на читальню

и устроивъ одинъ свой домъ, и предплативъ читальнѣ „Дѣло“. Щирый той патріотъ замѣся ревно и дальше дѣломъ читальнѣ, ми-
того, что отъ двохъ мѣсяцѣвъ мучить его при-
кра слабость. Щасть Боже зачатому дѣлу,

— Зъ Стрыя пишуть намъ: День 20-го л. зв. стопала линить на дзвінія въ церкви кианцівъ сель Добряни любу хвалу. Того же довершилъ Преосв. еп. Сильвестръ при участі Вир. крым. Великаго кн. Львова и Саки товича съ Черновецъ и численно зборами построена зъ твердого материала на подобу креста съ величезною башнею, на котрой сіе турецкій кресть, забить око зрилъ своею хладкою конструкцію. Сердечна подлка надежна и прочна п. Пшибыловскому, приватному архитектору Стрыя за гарный планъ, за точне и исполненіе переведеніе тогожъ въ найменшъ дробномъ. Не менша подлка надежна и нашему землемѣру п. Коньститульному зб. Львова за прегарне изобрѣтило въ пресвітеріи, держане въ томъ чисто-вомъ. Престольный образъ св. Димитрія изображенъ правую руку и великий талантъ его жертвы. Обоихъ тыхъ чановъ можемо описать кратчайше. Всеч. Родищемъ. Церковь построила громадно майже выключно власныи киштокъ. П. Рогачевъ властитель Добряни, не хотівъ и отступи до обовязковъ, якій накладає на него право на тронату. Всякими способами старалася отстояти комитетъ обставъ при своїхъ, збува грошей 1000 зр. (церковь коштує гроши наділь 13,600 зр.) вымусивши отъ неї письменну декларацию, звѣльше его отъ всікої конкуренції. — Не требуємо, ішне, и тыхъ вишихъ 1000 зр., сказавъ на засіданію комитету ч. Василь Рогачевъ старший братъ церковный. — «Коли жи ти зажаль грошей, я на хвалу Божу за таємо вложу.» Въ томъ ч. селянинъ знайша парохіяного колятора: ему завдачує она свое завершеніе. Звиши 3000 зр. жертвувавъ Проща на построеніе церкви, не згадуючи о меншіхъ сумахъ жертвованихъ на внутрішнє си прикрасленіе. — Преосв. епископъ вразъ съ крылошанама пребудивъ недѣлю вечернімъ поблизомъ на стадію Угерско-Добряни, где достойныхъ гостей почиты численно зобране духовенство и парохіяне, и отпровадили до дому мѣщевого пароха о. Альжковского. На другій день рано розпочалось всесвященіе, а о 11. год. богослуженіе, на котрому бачили мы п. Ромашкана, бароновъ Бруницкіхъ, дек. Радзикевича бувшого пароха Добряни, и разпочавъ будову церкви, але не бачили мы таї само якъ и при повиганю и отъїздѣ епископа представителівъ власти политичной, поки не прошенія пароха. — До звеличання торжества пречинився немало славный на цѣлу околице германський зъ Стрыя, который на хаскіе запрошенніе комитету ставився іn pleno підъ пра-домъ свого улюбленого и заслуженого деревеня п. Геруса и отспівавъ цѣле богослуженіе и нотъ выконуючи и найтруднѣйшій композиції безъ найменшої похибки. По богослуженію численній гості удалились до дому о. Альжковского на бѣдъ. Слѣдуючого дня отправивъ Преосв. епископъ службу Божу на интенцію ч. Вас. Проща и обѣдъ у п. Ромашкана удалися достойній гості и дворець жалѣзницѣ съ поворотомъ до Львова.

— Товариство академичне „Союзъ“ въ Черновцахъ отбуло 18 с. м. загальний зборы, на которыхъ избрали слѣдуючій новый видѣль: І. Воробкевичъ фільософъ, предсѣдателемъ; Е. Лабій, прокураторъ; Д. Жальковскій, фільос. секретаремъ; А. Маллекъ, правникъ, касіеремъ; Е. Липиць фільос., бібліотекаремъ; І. Ступницький, муз. фільос., бібліотекаремъ.

— Великий процесъ соціалістівъ розпочався 18.
4 л. грудня въ краевомъ судѣ карбонъ въ Пд.
зѣ. Актъ обжалування вже готовленый і допу-
чений 50 обжалованимъ. Прокураторія заявляє
подсуднимъ злочинство публичного насилія, спо-
нене черезъ намову до виготовлення петарди,
злочинство образы маєстату, провину таїн-
товариства і переступство ширено забороненыхъ
законівъ.

— Сокальщина дбає про бѣдныхъ ученикій рускій гімназії во Львовѣ. Сими днами приіловіть на цѣль о. Николай Роздѣльскій складку въ сумѣ 15 зр. До складки причинилноя: Вл. Валер Грицкевичъ (2 зr.), дек. Яюсь зъ Степанычъ, Мих. Миколаевичъ зъ Скоморохъ, о. Мар. Еремкевичъ зъ Яструбичъ, о. Ем. Левицкій зъ Тартакова, о. Адріянъ Леонтовичъ сотр. зъ Тартакомъ, о. Ем. Яремкевичъ, сотр. зъ Зубкова, о. Лук. Еремкевичъ, сотр. зъ Зубкова, о. Мих. Фалисько, Розджалова, о. Ем. Крыницкій зъ Бобитычъ, Игн. Гайдиши зъ Радванця, о. Ник. Роздѣльский пар. и о. Алекс. Зубрицкій сотр. зъ Сокалемъ 1 зr. — Спаси Бѣгъ Вамъ щирѣ Добротѣ! Въ імені рускои молодежи В. И.

— На дѣвоче воспиталище чч. Василіанокъ во Львовѣ
приолавъ на нашей руки Всч. о. Гавріїлъ Бодар-
зъ Свистѣльникъ 5 зр.

Вѣсти епархіальны.

Зъ А Епархii Лъвовоки.

Каноничну інституцію отримав 00.:
1) Мелетій Дзерович на пар. Глебович скрип.;
2) Іосифъ Левицкій на пар. Гавриловку; 3) Андрей Качала на пар. Мельниць.

Презенту получивъ о. Адольфъ Васильевъ
на парохію св. Петра и Павла во Львовѣ.

въдательство Бенковець, дек. ходоровскаго.

Переписка Редакціи и Администрації

*Дру М. Буч. въ Станиславовѣ п. 1
въ Жукоѣ. За вадатки на "Дѣло" сердечно*

Курець збірка
за дні 27 л. листопада 1882.

Ціна на 100 кілограммов.	10 кр. 10 кр.
Ілонін чеснова бута	875 750
жовта	875 750
Жато	625 550
Личини	7 450
Груша	—
Опітва	5 —
Горхіль до варки	775 750
паст.	5 —
Паква	490 520
Кокорудза стара	1350 1425
кока	530 570
Ріпак земний	950 1150
Лук (Луківка)	10 1150
Насінєво лавоне	950 980
Капуста	50 65
Ананас	2325 24
Хурма за 55 кг.	2550 28
	220

Запрошення до предплати на Малоруско-нѣмецкій Словаръ

Евгенія Желеховскаго,

д. к. професора гімн. въ Станиславовѣ.

Дѣло отсе появляє ся, яко Словаръ малоруского языка, появившися досі лише въ складі проби, вѣбрники матеріалістъ, вокабуляръ, показчики и т. п. по большій часті въ великорускимъ перекладомъ появивши. Спорудникъ старає ся вычертити и лексикально обробити словнико скіарбъ и въ іого малоруского языка, котрый говорить народъ 18-мільйонный (въ Угорщинѣ, Галичинѣ, Буковинѣ, въ західній и півдній Россії), и якъ той языкъ въ етнографічныхъ вѣбрникахъ устной словесности та въ литературнѣмъ розвою давнійшими и теперійшими представлена. Тымъ дѣломъ сподѣлася спорудникъ після свояхъ найлучшихъ волій и снохъ силъ підволити потребѣ загальню и глубоко почуванію, аспектою нeterпеливно ожиданъ такъ своїхъ земляківъ, любичихъ щиро свояхъ родинъ, якъ и мужівъ всеславныхъ въ науцѣ, такого Шляхтера, Миклосича, Фр. Малиновскаго, Пыпина, Лескіна, Брикнера и іншихъ, котрій нашъ языкъ високо оцінили и науково надъ нимъ и его літературою працювали.

Дѣло тое вайме около 60 аркушівъ друку и буде вийти випусками такъ споро и такъ обємно, якъ то уможливить предплата. Ціна випусківъ буде встановлена після числа відрубів друку; аркушъ по 20 кр. а. п. Перший випускъ, обѣмайшій 2 аркуші, коштує 40 кр. Накладъ не въ великий — 1000 примѣрниківъ.

Спорудникъ, будучи заразомъ и накладникомъ, просить о численніи участія въ предплатѣ, а квоту предплатну належить просто до него присылати.

Цѣле дѣло вийде съ концемъ 1883 р., а ціна єго буде въ продажії книгарской значно підвищена.

Евгеній Желеховскій,
проф. гімн. въ Станиславовѣ, ул. Собѣскаго, ч. 34.

ОТОЗВА.

Минає рікъ, якъ мы оснували при товариствѣ „Академічне Братство“ „Кружокъ правниківъ“, що має статуса осередкомъ всіхъ русскихъ правниківъ во Львовѣ, въ котрого на будуще вийшли Русиани правники въ хосенті рідного народу. Перший рікъ діяльності нашого „Кружка“ миже не дуже паслило перебутти, бо члени єго мусили неразъ боротися зъ средствами матеріальними а часто и духову підмогу зъ сторони своїхъ співбратівъ. Однакоже годъ оказало, що початкова діяльність „Кружка“ була надто незначна, що члени тогоже оттратили на-

„Скошений цвѣтъ“

образокъ зъ головного життя

Василя Барвінка.

Ціна 1 зр., съ пересыпкою

Достати можна въ адміністрації „Дѣла“ або въ книгарнії Ставрополітської.

Уbezpechenie na житъ, получене съ кредитомъ

„СЛАВІЯ“⁶⁶

Банкъ взаимнихъ уbezpechenій въ Празѣ

УДѢЛЯЄ ПОЖИЧКИ

членамъ на случай смерти або дожити уbezpechenіямъ, або тымъ, котрый ровночасно приступить до уbezpechenia, именно: П. Т. офицерамъ, урядникамъ військовымъ, урядникамъ етатовимъ, краевимъ, професорамъ и т. п., котрій побирають надъ 800 зр. станови річною плати; даліше урядникамъ емеритованимъ, котрыхъ емеритури більше якъ 500 зр. річно виносять и урядникамъ жільянцівъ, якъ такожъ и тымъ, котрій сталь пожаткомъ доходовимъ могутъ виказати и даютъ въ заставу емеритуру, плати або пожитки доходови въ мѣрѣ, яку устава постановить.

Запитання зъ Галичини и Буковини можуть бути адресовані або безпосередно до Дирекції банку „Славія“ въ Празѣ, або такожъ до Головного Заступництва банку „Славія“ во Львовѣ, улиця Коперника ч. 5.

Любовь
УБОГОГО МОЛОДЦЯ,
повѣсть Октава Фейлете, зъ французкого. Ціна 1 зр.
20 кр., съ пересыпкою 1 зр.
40 кр.

Достати можна въ адміністрації „Дѣла“ або въ книгарнії Ставрополітської.

Певнимъ и швидкимъ
(4—10) есть дѣланъ

ПЛЫНУ НА ГОСТЕЦЬ (РЕВМАТИЗМЪ)
(Gichtgeist)

Генриха Бльоха
зъ Егерѣ (Чехії)

Ціна за фляконъ 60 кр.

Правдивий пільвъ той можна
достати во Львовѣ на складъ въ
антциції п. Генриха Блюменфельда
подъ „Золотымъ Слономъ“.

ВЪ ОБОРОНЬ ЧЕСТИ,
повѣсть Г. Раймунда въ
трехъ частяхъ. Ціна 2 зр.
50 кр., съ пересыпкою 2 зр.
70 кр. (Повѣсть тає стоять
въ оригіналѣ нѣмецкому 8
зр. 40 кр.)

Достати можна въ Адміністрації „Дѣла“.

БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ,
образокъ зъ галицкого життя,
написана Василемъ Барвінкомъ,
стор. 356 въ 16-у. Ціна 80
кр., съ пересыпкою 90 кр.

Достати можна въ адміністрації „Дѣла“ або въ
книгарнії Ставрополітської.

ДЫМЪ,
повѣсть Ів. Тургенева. Ціна 1 зр. 50 кр., съ пересыпкою
ко 1 зр. 70 кр.

Достати можна въ адміністрації „Дѣла“ або въ
книгарнії Ставрополітської.

СВЯТЫЙ ВЕЧЕРЪ,
повѣсть знаменитого англійскаго писателя К. Дикенса.
Ціна 30 кр., съ пересыпкою
ко 35 кр.

Достати можна въ адміністрації „Дѣла“ або въ
книгарнії Ставрополітської.

Надѣкарія штабу дра Г. Шмідта СЛѢДИ ДО УШЕЙ

лѣчить швидко и основно хроничну глухоту, теченье зъ ушей, колінъ въ ушахъ, навѣть въ найбільше задавненыхъ случаїхъ! Прикрый шумъ въ ушахъ, якъ та-
кою легку глухоту заразъ усуває, якъ се доказують тысячній оригиналній свѣдоцтва. — Ціна за фляшку съ поу-
ченіемъ о уживанію 3 марки 50 фениковъ.
Головний складъ во Львовѣ у Петра Миколяша; въ Вѣдні I. Engel-Apotheke am Hof Nr. 6. (3—?)

Цѣнникъ.

Торговля

5 (1—?)

КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА во Львовѣ

загоджув ласкав замовленія безпроводично. При замовленію то-
варівъ за готовку або залижку въ квоту 50 зр. наразъ, не числити
опакованія и ставтавія жільянцію франко до постідної стації.

Вина угорській 11 Giebert 3.80
1 бут. Преображенська — 501 Старійського 2.50

1 . . . . . Розлинъ 90 . . . . . 2.50
1 . . . . . Зеленка I . . . . . 65 . . . . . 1.10

1 . . . . . II . . . . . 80 . . . . . бут. Sherry 2.50
1 . . . . . III . . . . . 1—1 . . . . . Мадеръ 2.50

1 . . . . . Вітрянська 120 . . . . . Портвайнъ 2.50

1 . . . . . 1/2 кв. зъ р. 1861 150 . . . . .
1 . . . . . Уг. Маслана зъ р. 1874 150 . . . . .

Ру́мъ, Конякъ, аракъ. 1 — Румъ Ямайка найлучший № 1.
1 . . . . . Ру́тера високовъ . . . . . 80 1/2 ф. 38, 1/2 ф. 75 кр. штала

1 . . . . . Ру́тера червоного . . . . . 65 . . . . . 1.50
1 . . . . . Ожера алдерберг. стар. 120 . . . . . Ямайка № II. 1/4 ф. 30.
1 . . . . . Ожера алдерберг. стар. 1 — Ямайка № II. 1/4 ф. 30, піла фляшка 1.20

Аракъ de Gob 1/4 ф. 38, 1/2 ф. 1.50
1 . . . . . Кальстори, Кошнага . . . . . 90 1/2 кр. піла фляшка 1.50
1 . . . . . Феодосійська Стара . . . . . 92 Конякъ старий кураційний дуже

1 . . . . . червоного . . . . . добрий 1/2 ф. 1.30, піла ф. 2.50
1 . . . . . Шкімбергъ 1 — Портвайнъ англійський ялишко 68

1 . . . . . блакого . . . . . 1 — 35
1 . . . . . Годзьдъ блак. въ червоному . . . . . 150 Майдъ старий подібний 1 ф. 10 л. 1—

1 . . . . . Бургундскаго 119
1 . . . . . Reitzen 90

Ліквори и розолиси. Вина ренесійській 130 Ліквіоръ Союзъ 2.50
1 . . . . . Паспортъ-Моззъ 3.50 Екстрактъ de Absinth шайпаш 3.20

Вина французькій St. Eustep . . . . . 1.40 Старка літова . . . . . 1—
1 . . . . . St. Julian Medoc . . . . . 1.40 Chastres 1.80 . . . . . 3.50

1 . . . . . Chateau Margaux . . . . . 2 — Бенедектинъ 4.80 . . . . . 3.75

1 . . . . . Haut-Sauterne блакого . . . . . 2.50 Maranashio di Zala прандія 1.50

1 . . . . . Вагасъ 2 — Ліквори аморідемскій 4.50

1 . . . . . Шампань Moet & Chandon 5.50 Розолиси ялиштокъ 1/2 ф. 45 кр. 80

1 . . . . . Гайдчикъ Шампань 5.50 1/2 фляшка 80

1 . . . . . Монополь 5.50 Еспанія почесна фляшка 1.50

1 . . . . . Редеръ (Reederer) 5.50 Славонія стірійська 1.20

1 . . . . . Піперъ (Piper) 5.50 Жатавська стара 1.40

ИЛЮСТРОВАНЫЙ КАЛЕНДАРЬ

ТОВАРИСТВА „ПРОСВѢТЫ“

на рікъ 1883.

уложеній Василемъ Лукичемъ.

Содержаніе: Отозна. Календарь историчній, астрономичній, церковній, памятній и въ приподібніхъ. Місяць зъ записками на кожний місяць. Часть інформація: Цвярска родина. Складъ стемпелей. Рухъ жільянцівъ из Галичини и Буковини. Видається оплати стемпелей за вакансії справы правн. и т. п. Уставъ церковний за рікъ 1883. Товаръ „Просвѣта“ и складъ видѣлу. (Стор. I—I.XVII). Часть література: Не можна баб' Параскѣ вдерхатися на селѣ. (Опіданіе Левицкого-Нечуя). — Зъ творомъ Данила Малки. Споминки слави и волі. При колиції. Шо робити, щобъ військъ відійти? Сумъ надія. — Оксана. (Повѣстка після Ц. пал. Лукич.). — Бондарбина. (Народна дума). — Безъ щастя, безъ доля... (Опіданіе въ перекладі Лукич.). — Три ради після Соломона. (Опіданія въ перекладі Олени Л.). — Народні оповѣданія про Канівського. — Здорово и

